

Erişkin Bağışıklama ve Aşılama Çalışmalarında Sağlık Haberciliğinin Önemi

Doç. Dr. Gürsoy DEĞİRMENCİOĞLU
Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü
E-Mail: gursoyd@gmail.com, dgursoy@kocaeli.edu.tr

Sağlık İletişimi ve Sağlık Bilincinin Oluşturulmasında Medyanın Rolü

- * İletişimin bir alt dalı olan “sağlık iletişimi”nin hasta ile hekim ilişkileri, sağlık kuruluşlarının hedef kitlelerini kendilerine çekmek amacıyla yaptığı uygulamalar ve sağlıkla ilgili kurumların halkı bilgilendirme çabaları gibi farklı düzeylerde karşımıza çıkmaktadır.
- * “Sağlık iletişimi”, bireylerin sağlıklı bir yaşam sürmesi için gerekli bilgiye sahip olmaları; sağlık kurumları ve personeli gibi sağlık alanının diğer paydaşlarıyla birlikte kaliteli bir yaşam için sorumluluk alma ve karar süreçlerine katılmaları açısından önemli bir işlevi yerine getirmektedir.

Sağlık Okuryazarlığı'nın Önemi

- * Bu aşamada karşımıza “sağlık okuryazarlığı” kavramı çıkmaktadır. Vatandaşların sorumluluk alma ve karar süreçlerinde yer alması açısından toplumu oluşturan bireylerin “sağlık okuryazarlığı”na sahip olması gerekmektedir. Bu kavram temel olarak **“bireylerin kendilerine uygun sağlık kararları alabilmesi için temel sağlık enformasyon ve hizmetlerini edinme, işleme ve anlama kapasitesinin derecesiyle yakından ilgilidir.”** Yapılan araştırmalar insanların sağlık hakkındaki bilgi ve gelişmeleri çoğunlukla medya aracılığıyla edindiklerini göstermektedir.

Sağlık Okuryazarlığı'nın Önemi

- * Geleneksel anlamda televizyon kanallarının sağlık programları, gazetelerin sağlık köşeleri ve sayfalarının yanı sıra sosyal medya platformları vatandaşların sağlık konusunda bilgi edindiklerini en önemli mecralardan biri haline gelmiştir.

Bilim İletişimi'nin Önemi

- * Özellikle bu bağlamda, bilimsel konularda farkındalığın yükseltilmesi önem taşımaktadır. Bilim iletişimini yapan medyanın rolü, bilim insanları kadar önem taşımaktadır. Çünkü kamuoyunun bilimsel bilgilere ulaşması büyük oranda medya aracılığıyla gerçekleşmektedir.
- * **Medyanın bilimsel bilgiye nasıl ulaşacağını ve ulaşılan bilgiyi bilim insanı olmayan kişilere sade ve anlaşılır bir dille nasıl aktaracağını bilmesi gerekmektedir.**
- * Özellikle medyada yer bulan ve “bilim ve teknoloji iletişimi” olarak değerlendirilen içerik sağlık ve teknoloji ağırlıklıdır, zira halk genel olarak sağlık ve teknoloji haberlerine ilgi göstermekte, astronomi, fen bilimleri, matematik vb. alanlarda ise boşluk bulunmaktadır.

Sağlık Haberlerinde Yer Alan Konular

- * Sağlıkla ilgili politika üretenlerin görüşleri ve eylemleri, bu görüş ve eylemlerin eleştirileri, mesleki kuruluşların faaliyet ve açıklamaları, sağlık uygulamalarına yönelik protesto ve eylemler, toplum sağlığına yönelik uygulamalar, sağlık kurumlarının uygulamaları, sağlık gündeminde yer alan olaylar (hastalıklar, salgınlar, toplu zehirlenme vakaları, beslenme, zayıflama, güzellik ve egzersiz önerileri vb.), sağlık uzmanlarıyla yapılan söyleşi ve görüşmeler, hastalıklara ilişkin tedavi yöntemleri, doktorların herhangi bir hastalık ya da sağlığa ilişkin görüşleri, yurt içi ve yurt dışındaki sağlıkla ilgili bilimsel gelişmeler, ilaç firmalarının çalışmaları, sağlık personeli, hasta ve hasta yakınları arasındaki ilişkiler ve hasta hakları gibi birçok konu başlığı bulunmaktadır.

Medyanın Sağlık Haberciliğiyle Kamuoyu Oluşturma G¼c¼

- * Medya biręok konuda olduğu gibi sağlık konusunda da gündem ve kamuoyu oluşturma g¼c¼ne sahip bulunmaktadır. Medyanın yeniliklerin yayılmasında ve duyurulmasında en etkili yolların başında gelmesi, kitlesel bir eğitim aracı olarak kullanılmasına da neden olmaktadır.
- * Medya, sağlıkla ilgili kavramların halkın zihninde yanlış ya da doğru bir biçimde yerleştirilmesi konusunda önemli bir işleve sahiptir. **Kitle iletişim araçlarıyla geręekleşen sağlık iletişimi; bireylerin doğru sağlık davranışına yönelmesinden, tedavi süreçlerinde karar almaya, yanlış bilinen bilgilerin değişiminden ikna olma süreçlerine kadar geniş bir çerçeveyi içermektedir.**

Medyanın Sağlık Haberciliğiyle Kamuoyu Oluşturma G¼c¼

- * G¼n¼m¼zde gerek Sağlık Bakanlığı gerekse sağlıkla ilgili diğer kuruluşlar medyayı kullanarak halkı bilgilendirici kamu spotları yayınlamaktadırlar. Bu bağlamda medya hemen her alanda olduğu gibi sağlık alanında da bilgilendirme ve eğitim çalışmalarının en ¼nemli ve en etkili aracı konumunda bulunmaktadır.

Sağlık Haberciliği İçeriklerinde Magazinleşme Olgusu

- * Medyadaki sağlık haberlerinin üretim sürecinde konular haberleştirilirken sağlıkla ilgili temel sorunların ve nedenlerin genel bir çerçevesinin sunulmadığı, daha çok ilgi çekecek materyallerin kullanıldığı dikkat çekmektedir.
- * Yaz aylarında; vücudun bikini formuna girmesi için nasıl beslenmesi gerektiği, kırışıklıklar ve selülitlerden nasıl kurtulunabileceği, kış aylarında ise gripten korunma yolları, uykusuzluk sorunları, rehin kalan hastalar, sağlık personeli ya da hekim hataları gibi konu başlıklarında mevsimlik olarak şekillenmektedir.
- * Çoğunlukla medyada yer alan haberlerin çerçevesini sağlık endüstrisi belirlemektedir. Medya içeriğindeki magazinleşmenin sağlık haberlerinde de yer aldığı görülmektedir.

Haberlerin Kamuoyuna Yansıtılma Sürecindeki Yanlışlıklar

- * Sağlık haberlerinin üretimi, siyasal, ekonomik ve toplumsal dinamikleri ilgilendiren ve bu dinamiklerle bir arada düşünülebilecek bir araştırma alanıdır.
- * Son yıllarda uzun süre gündemde kalan “Deli Dana”, “Domuz Gribi”, “Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı”, “Kene ısırması”, “Kuş Gribi” gibi sağlık haberlerinin medyada veriliş biçimine dair birçok araştırma yapılmış ve söz konusu hastalıkların genelde abartıldığı, halkı paniğe sevk edecek biçimde kurgulandığı şeklinde sonuçlara ulaşılmıştır.

Sağlık Haberciliğinde Kullanılan Dil

- * Medyanın sağlık konularını yoğun bir biçimde işlemesi olumlu bir gelişme olarak görülürken, tartişmaların asıl odak noktasını program ve haberlerin niteliği oluşturmaktadır.
- * Örneğin Türkiye’de gazetelerin kalp hastalığı, nedenleri ve tedavi yöntemleri hakkında nasıl bilgi verdiğine dair yapılan bir araştırmada gazetelerin dünyada bir numaralı ölüm nedeni olan Koroner Arter Hastalığı ve risk faktörlerine gerekli önemi vermedikleri görülmüştür. Söz konusu araştırmada, konuyla ilgili haber metinlerinin çoğunda kaynak kullanılmadığı ve verilen bilgilerin %16,4’ünün kısmen doğru, %5,5’in de yanlış/hatalı olduğu ortaya konulmuştur.

Sağlık Haberciliğinde Kullanılan Dil

- * Sağlık konulu medya içeriklerinin ciddiyetten yoksun, endüstrinin biçimlendirmesine açık ve popülist boyutu, alana yönelik yapılan diğer çalışmalarla ortaya çıkarılmıştır.
- * Bu eleştiriler; sağlık haberlerinin yeterince ciddiye alınmadığı, sansasyonel, insanları kesin bir umut ya da yine aynı oranda sadece bir karamsarlığa düşüren bilimsellikten uzak, spekülatif nitelikte olduğu üzerinde yoğunlaşmaktadır.
- * Medyadaki sağlık konulu içeriklerin büyük bir kısmı insanların psikolojik durumlarını istismar etme pahasına ticari kaygılarla şekillenmektedir.

Sağlık Haberlerinin Yapısı Nasıl Olmalı?

- * **Haber dilinin unsurları olan açıklık, anlaşılabilirlik, sadelik ve kesinlik sağlık haberciliğinin olmazsa olmazları arasındadır.** Haberci haber metninde herkesin bilemeyeceği kavram ve ifadeleri kullanmamalı, kullanacaksa da herkesin anlayabileceği açıklamaları mutlaka yapmalıdır. Ayrıca gazeteci elde ettiği bilgilerin doğruluğundan emin olmadan haberini yayınlamamalıdır.

Sağlık Haberlerinin Yapısı Nasıl Olmalı?

- * Haberi tamamlayan en önemli unsurlardan biri de olayın arka planına ilişkin ayrıntıların verilerek belirli bir bağlama oturtulma gereğidir. Sağlık haberlerinde de mutlaka bu duruma dikkat edilmeli, habere konu olan olay, olgu ve kişilerle bağlantılarının haberin kapsamı bağlamında kurulması gerekmektedir. Okurun/izleyicinin hatırlayamayabileceği, karıştırılması muhtemel konulara açıklık getirilmesi de önemlidir.

Sağlık Haberlerinin Yapısı Nasıl Olmalı?

- * Diğer yandan gazetecinin haber yazarken göz önünde bulundurması gereken diğer önemli bir ilke de ‘tutarlılık’tır. Eğer haberin konusu bir araştırma ise, sonucun tablolardaki verilerle uyumu, hastalıklarla ilgili bir istatistik verilmişse benzer kaynaklardaki rakamlarla tutarlılığı, bulguların ilgili araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılması ya da başka incelemelerle teyit edilmesi tutarlı bir haber yazmak için yardımcı olacaktır.

Sağlık Haberlerinin Yapısı Nasıl Olmalı?

- * Gazeteci olabildiğince magazin boyutundan uzak durmalıdır. Daha da önemlisi sağlık haberciliğinde, muhabir haberi hasta hakları, sağlık personeli hakları ve toplumun haber alma hakları bağlamında ördüğü zaman iyi bir habercilik pratiği gerçekleştirmiş olacaktır.

Sağlık Muhabirinde Olması Gereken Özellikler

- * Sağlık muhabiri, yazılı, görüntülü, online medyada kamuoyunu sağlık konusunda aydınlatma amacıyla görev yapan, dolayısıyla kamunun sağlık okuryazarlığı seviyesini artırmayı hedefleyen, konusunda uzmanlaşmış basın mensubudur.
- * Sağlık muhabirinin en temel görevi, insan hayatıyla doğrudan bağlantılı olan sağlıkla ilgili konularda, kamuoyuna yeterli ve doğru bilgiler sunmak, sağlık politikalarıyla ilgili gelişmeleri kamuya duyurmak ve toplumdaki sağlık okuryazarlığının niteliğini yükseltmektir.

Sağlık Muhabirinde Olması Gereken Özellikler

- * Sağlık habercisi en başta kamu yararına taraftır ve bu doğrultuda haber üretmelidir. Öncelikle sağlık alanı geniş bir uzmanlık bilgisi gerektirdiği için her şeyden önce alana yönelik ilgi ve merakının olması gerekir.
- * Sağlık haberciliğinin işlevlerinden biri de insanların sağlık konularında aile hekimlerine danışmaları konusunda alışkanlık kazanmalarını sağlayacak mesajlar vermesidir.

Sağlık Muhabirinde Olması Gereken Özellikler

- * Sağlık muhabirlerinin rolü tıbbi yardımda bulunmak ya da teşhis koymak değil, halkı bilgilendirme bakımından tıp otoritelerine yardımcı olmaktır. Gazeteci doktor rolüne bürünmemelidir. Ancak sağlık haberciliğini gazeteci mi yoksa doktor mu yapmalı? sorusunun yanıtı da hiç tartışmasız 'gazeteci' olmalıdır. Özellikle iletişim fakültelerinde alan muhabirliğine ilişkin derslerin önemsenmesi ve bu alanda donanımlı mezunlar verilmesi son derece önemlidir.

Sağlık Muhabirinde Olması Gereken Özellikler

- * Gazeteci bir haberi oluştururken, kaynak seçiminden, bilgi toplama ve derleme biçimine kadar her aşamada sorumluluk sahibidir. Gazetecinin ‘kaynak yanlış bilgi verdi’ ya da ‘eksik bilgi verdi’ diyerek sorumluluğu üzerinden atma bahanesi olmayacaktır. Kaynağın medyaticliği değil, konu hakkındaki bilgi düzeyi önemlidir.
- * İyi bir sağlık haberi yazabilmenin ilk şartı konu seçimidir. **Konu seçiminde olay; ‘gerçek mi?’, ‘önemli mi?’, ‘yeni mi?’, ‘bu konunun gündeme getirilmesi kime ne fayda/zarar getirecek?’ gibi soruların yanıtları önemlidir.**

Sağlık Muhabirinde Olması Gereken Özellikler

- * Sağlık habercisinin en önemli bilgi kaynağı tıbbi literatürdür. Gazetecinin yeni konular bulması, araştırdığı konular hakkında derinlemesine bilgi edinmesi ve konuları daha detaylı işleyebilmesi, medikal literatürü kullanım sıklığına bağlıdır. Bir tıp doktoru kadar olmasa da sağlık alanında uzmanlaşmış bir gazeteci, alanın temel bilgilerinin yanı sıra konuyla ilgili güncel gelişmeleri de takip etmeye çalışmalıdır. Kapsamlı bir tıp sözlüğüne gereksinim vardır.
- * Süreli yayınlar, gazetecinin alanla ilgili güncel bilgileri elde etmesi açısından önemlidir. Üniversiteler, sağlıkla ilgili resmi kurumlar, sivil toplum kuruluşları, meslek odaları, bazı hastanelerin çıkardıkları dergiler, gazeteci için sıklıkla ilgili bilgilerin toplanması, derlenmesi ve yeni gelişmelerin duyurulması açısından önemli bilgi kaynaklarıdır.

Sağlık Muhabirinde Olması Gereken Özellikler

- * Haber her Şeyden önce kamusal yarar sağlamalı ve toplumu bilgilendirici nitelikte olmalı, hiç kimse ve kuruma zarar vermemelidir.
- * Haberi yazarken **'Mucize', 'Yeni Buluş', 'Çare' ve 'Kesin Çözüm'** gibi ifadelere yer verilmemelidir. İhtimaller kesinmiş gibi gösterilmemelidir. Öneriler kesin buluş ya da çareymiŐ gibi sunulmamalıdır.
- * **SonuçlanmamıŐ araştırmalar uygulanabilir bir tedavi seçeneği olarak sunulmamalıdır.** Alanda ses getirecek bir araştırma bile olsa uluslararası hakemli dergilerde yayınlanıp yayınlanmadığı sorgulanmalıdır. Haberde panik unsurlarına, abartı ve spekülasyona yer verilmemelidir.

Sağlık Muhabirinde Olması Gereken Özellikler

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) düzenlediği 'Sağlık İçin İletişim' konulu toplantının sonuç bildirgesinde iyi bir sağlık muhabirinde olması gereken nitelikler şu şekildedir:

- * Önce zarar verme,
- * Araştır, doğruyu bul,
- * Umut verme, (özellikle mucizevi tedaviden söz etme)
- * Kendine 'bu haberden kim yararlanır?' sorusunu sor,
- * Verilecek haberler hasta, sakat ve çocuklara yönelikse bir kez daha düşün,
- * Özel hayatı ve acıları haber yapma,
- * Acıyı duygu sömürüsü için asla kullanma,
- * Kararsız kalırsan haberden vazgeç.

World Health
Organization

Sağlık Haberciliği'nde Etik

- * Uluslararası düzeyde sağlık haberciliğine ilişkin yapılan organizasyonlar ve oluşturulan etik kodlarının yanı sıra Türkiye'deki çalışmalardan da söz edilebilir. Türkiye'de sağlık haberciliğinin 'doğru bilgilendirme' ve 'etik kurallara uyması' ile ilgili faaliyet gösteren Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Türk Tabipler Birliği, Eğitim ve Sağlık Muhabirleri Derneği (ESAM) gibi meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşları bulunmaktadır.

Sağlık Haberciliği'nde Etik

- * Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, 'Türkiye Gazetecileri Hak ve Sorumluluk Bildirgesi'nin 'Gazetecinin Doğru Davranış Kuralları' başlığı altında sağlık haberciliğine ilişkin; "Sağlık konusunda sansasyondan kaçınmalı, insanlara umutsuzluk veya sahte umut verecek yayın yapılmamalıdır. Tıbbi alandaki araştırmalar, kesinleşmiş sonuçlar gibi yayınlanmamalıdır. İlaç tavsiyesinde mutlaka uzmana danışılmalıdır. Hastanelerde araştırmalar yapan, bilgi ve görüntü almaya çalışan gazeteci, kimliğini belirtmeli ve girilmesi yasak bölümlere ancak yetkililerin izniyle girmelidir. Yetkilinin, hastanın veya yakınının izni olmaksızın hastane ve benzeri kurumlarda hiçbir yolla ses ve görüntü alınmamalıdır" denilerek sağlık muhabirlerinin haber yaparken nelere dikkat edecekleri konusunda genel bir çerçeve çizmektedir.

Sağlık Haberciliğinde Yaşanan Sorunlar

- * Medyanın mülkiyet yapısından kaynaklanan yapısal problemler
- * Sağlık haberlerinin dili ve çerçevesi açısından kaynaklanan sorunlar
- * Sağlık haberlerini yapan muhabirlerin niteliğinden kaynaklanan sorunlar
- * Bilgi kaynaklarının seçiminden kaynaklanan sorunlar
- * Alana ilişkin eğitim eksikliği ve niteliğinden kaynaklanan sorunlar şeklinde beş kategori belirlenmiştir.

Aşılama Karşıtlığı ve Medya

- * Andrew Wakefield, 1998 yılında MMR aşısı ile otizm arasında bağlantı olduğunu gösteren ve Lancet dergisinde yer alan bir çalışma yayınladı.
- * Bu durum aşı karşıtı hareketin daha güçlü şekilde yeniden canlanmasını sağladı.
- * Ardından, bu ilişkinin aksini kanıtlayan çeşitli çalışmalar yayınlandı.

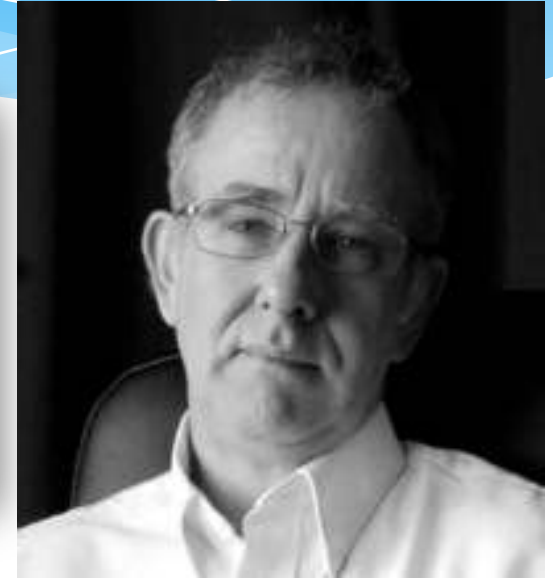

Aşılama Karşıtlığı ve Medya

Revealed: MMR research scandal

ST investigation exposes scientist's 'fatal' conflict of interest

MMR, which is a mixture of the measles, mumps and rubella (MMR) vaccine, was the subject of a major scandal in the UK in 2004. The scandal was triggered by the revelation that Dr Andrew Wakefield, a British doctor, had published a paper in the British Medical Journal (BMJ) in which he claimed that MMR caused autism. The paper was later found to be fraudulent and Wakefield was struck off the medical register. The scandal led to a loss of confidence in the vaccine and a decline in uptake. The UK government eventually paid Wakefield £400,000 in damages. The scandal also led to a major review of the vaccine, which found that MMR was safe and effective. The review also found that Wakefield had a conflict of interest, as he was a shareholder in a company that sold MMR. The review also found that Wakefield had been paid by a company that sold MMR to conduct the research. The review also found that Wakefield had been paid by a company that sold MMR to conduct the research. The review also found that Wakefield had been paid by a company that sold MMR to conduct the research.

Sunday Times muhabiri, araştırmacı gazeteci Brian Deer'in 2004 yılında yaptığı bir araştırma Wakefield'in açıklanamayan mali çıkar çatışmalarını ortaya çıkardı.

Aşılama Karşıtlığı ve Medya

The investigator: Brian Deer

The Sunday Times, February 22 2004

Brian Deer spent four months investigating the MMR scare. His previous assignments for this newspaper have led to drugs being withdrawn, doctors being prosecuted and new laws being enacted.

As one of Britain's top investigative journalists, he has also had to work under assumed names because pharmaceutical companies have tried to block his inquiries.

"Doctors and lawyers have grossed £15m from the legal aid fund in the six years since the Lancet paper on MMR appeared," he said yesterday. "Thousands of children

Aşılama Karşıtlığı ve Medya

Lancet retracts 'utterly false' MMR paper

After medical council ruling last week that MMR doctor Andrew Wakefield was dishonest, journal finally quashes paper

Early report

Ileal-lymphoid-nodular hyperplasia, non-specific colitis, and pervasive developmental disorder in children

A J Wakefield, E H Mawhood, A Anthony, J Limber, D M Coxson, M Mair, M Stevenson, A P Dhillon, M A Thomson, P Harvey, A Valentino, S C Davies, J A Walker-Smith

Summary

Background We investigated a consecutive series of children with ileal-lymphoid-nodular hyperplasia and a history of normal development followed by loss of acquired skills, including language, together with diarrhoea and abdominal pain. Children underwent gastroenterology, neurological, and developmental assessment and tissue of developmental, histology, immunohistochemistry and biopsy sampling, magnet resonance imaging (MRI), electron microscopy (EM), and lumbar puncture were done under sedation. Genetic follow-through radiography was done where possible. Histological, immunohistochemical, and immunological profiles were examined.

Methods 12 children (mean age 8 years [range 3–10], 11 boys) were referred to a paediatric gastroenterology unit with a history of normal development followed by loss of acquired skills, including language, together with diarrhoea and abdominal pain. Children underwent gastroenterology, neurological, and developmental assessment and tissue of developmental, histology, immunohistochemistry and biopsy sampling, magnet resonance imaging (MRI), electron microscopy (EM), and lumbar puncture were done under sedation. Genetic follow-through radiography was done where possible. Histological, immunohistochemical, and immunological profiles were examined.

Findings Onset of behavioural symptoms was associated with onset of diarrhoea, stooling, and reduced vocabulary in eight of the 12 children, with mental deterioration in one child, and skills made in one. All 12 children had intestinal abnormalities, including lymphoid nodular hyperplasia in 10, and colitis. Histology showed atypical chronic inflammation in seven, but no granulomas. The normal chronic inflammatory cell infiltrate was predominantly composed of mononuclear cells. There were no features of neurological or infectious aetiology and EEG tests were normal. No immunological abnormalities were observed. Immunohistochemical analysis showed significantly increased CD4+ T-lymphocytes with associated CD8+ T-lymphocytes. Immunohistochemical analysis showed increased CD4+ T-lymphocytes with associated CD8+ T-lymphocytes. Immunohistochemical analysis showed increased CD4+ T-lymphocytes with associated CD8+ T-lymphocytes.

Interpretation This study associates ileal-lymphoid-nodular hyperplasia, non-specific colitis, and pervasive developmental disorder in children with ileal-lymphoid-nodular hyperplasia, non-specific colitis, and pervasive developmental disorder in children.

Lancet 2001; 358: 987–92
See Commentary page 987

Laboratory-based disease study group, University Departments of Medicine and Pathology, St James's Hospital, Leeds, UK; Wakefield, A P Dhillon, M A Thomson, P Harvey, A Valentino, S C Davies, J A Walker-Smith

Introduction

We saw several children who, after a period of apparent normality, lost acquired skills, including language. They all had gastroenterological symptoms, including diarrhoeal pain, diarrhoea, and abdominal pain, some acute, some chronic. We describe clinical features, and gastroenterological, histological, immunological, and genetic profiles, ascertained by these parents.

Patients and methods

12 children, referred to us for assessment of problems perceived to be a result of a previous developmental disorder, including loss of language, loss of social skills, and autistic features. Mean age and loss of skills were as follows: 8 years (range 3–10), 11 boys, and 1 girl. All children were referred to us by their parents. All children were assessed in the paediatric unit, ascertained by their parents.

Each child's medical history, including details of immunisation and diet, was reviewed, and assessed by the children. In 11 children, gastroenterological symptoms were due to ileal-lymphoid-nodular hyperplasia, non-specific colitis, and pervasive developmental disorder in children. In one child, the symptoms were due to a pervasive developmental disorder, including loss of language, loss of social skills, and autistic features. In one child, the symptoms were due to a pervasive developmental disorder, including loss of language, loss of social skills, and autistic features.

Laboratory investigations

Thyroid function, serum lipoprotein lipase activity, and coagulation-factor levels were measured in certain cases. Urinary porphyrin levels were measured in certain cases. Urinary porphyrin levels were measured in certain cases. Urinary porphyrin levels were measured in certain cases.

Aşılama Karşıtlığı ve Medya

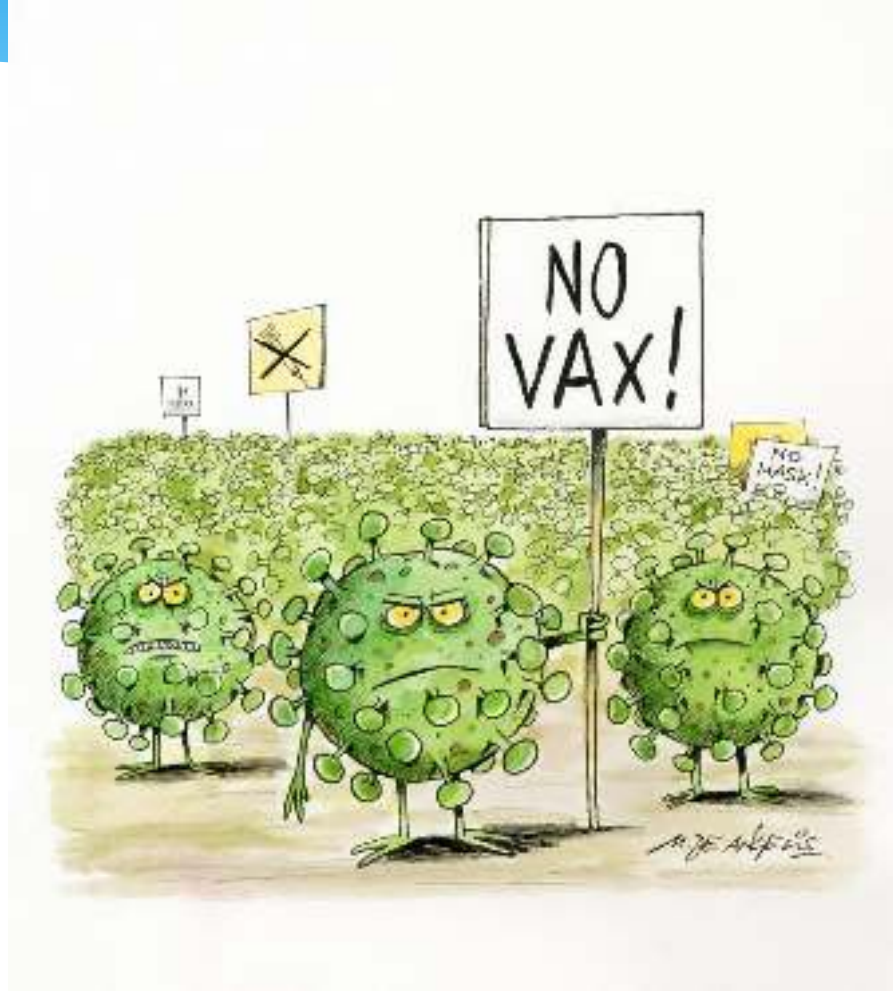
Aşılama Karşıtlığı ve Medya

Fotolar: Los Angeles Times, Washington Post ve NBC News.

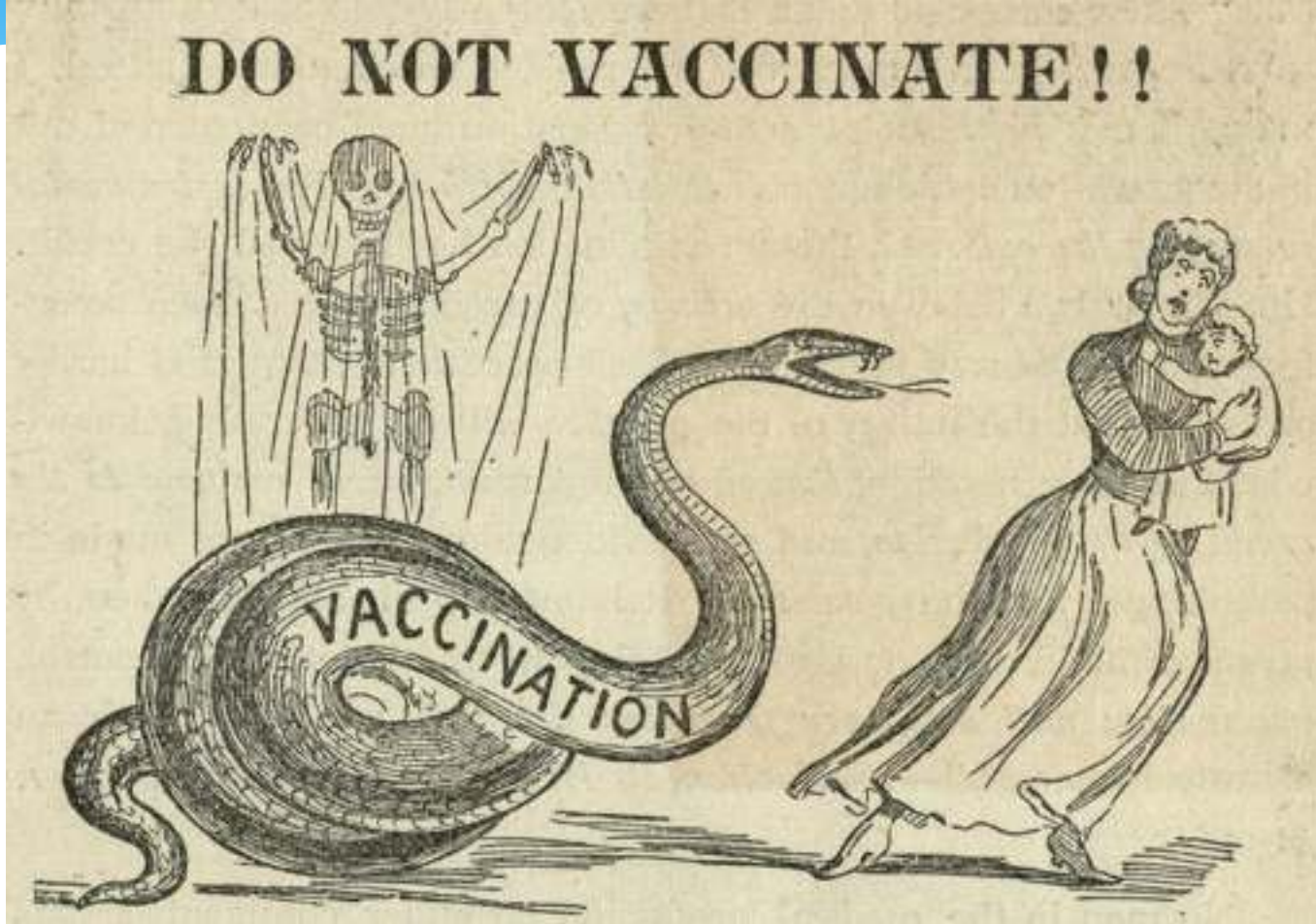

Karikatürlerde Aşı Karşıtlığı

This cartoon by Marco De Angelis.

Karikatürlerde Aşı Karşıtlığı

Cartoon, held by The Historical Medical Library of The College of Physicians of Philadelphia, 1892.

“Aşılama” Konusuyla İlgili Çeşitli Haber Başlıkları

Haberler / Dünya Haberleri / Dsö'den M Çiçeği Virüsü Açıklaması: Salgınlar Durdurulabilir!

DSÖ'den M Çiçeği Virüsü açıklaması: Salgınlar durdurulabilir!

M Çiçeği virüsü salgınıyla ilgili önemli bir açıklama Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Genel Direktörü Tedros Adhanom Ghebreyesus tarafından yapıldı. Ghebreyesus, M çiçeği virüsü salgınlarının kontrol altına alınabileceğini ve durdurulabileceğini söyledi.

Haberler / Video Galerisi / Sağlık Haberleri / Eris Varyantı Vakalarında Artış

Eris varyantı vakalarında artış

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Covid-19 için yeni bir toplu aşılama programı olmayacağını açıkladı. Aşılama küresel baskıdan söz eden Koca "Birileri istiyor diye aşı programı başlatmayız" dedi. Koca, eris varyantında artış olduğunu ama durumun tedbir gerektirmediğini belirtti.

İstanbul'un en çok hangi bölgeleri kızamık tehlikesi altında? 8-10 yıl sonra ölümcül risk uyarısı

Son günlerde Türkiye genelinde kızamık vakalarında artış yaşanıyor. Tespit edilen vakalara göre, İstanbul yüzde 86 ile ilk sırada. Okullar açılınca daha hızlı yayılabileceği uyarısında bulunan İstanbul Aile Hekimliği Derneği (İSTAHED) Başkan Yardımcısı Dr. Çınla Nişli Kaya, İstanbul genelinde hangi bölgelerde kızamık vakalarının görüldüğünü ve ailelerin yapması gerekenleri anlattı.

Kızamık vakaları artıyor: Nedeni aşı karşıtlığı mı?

Türkiye'de bu yılın ilk 2 ayında 343 kızamık vakası görüldü. Kızamık nedeniyle bu yıl İstanbul'da 2 çocuk hayatını kaybetti. Uzmanlara göre bu bir salgının en büyük nedeni aşı karşıtlığı. Üstelik düşen aşılama oranları nedeniyle yalnızca aşısız çocuklar değil aşı olanlar da risk altında. Türk Pediatri Kurumu Başkanı Prof. Dr. Haluk Çokuğraş, NTV ekibinden Melike Şahin'in

Haberler / Sağlık Haberleri / Aşılama Oranı Düştü: Sonbaharda Salgın Tehlikesi

Aşılama oranı düştü: Sonbaharda salgın tehlikesi

Dünya genelinde corona virüs yeni vaka sayısı son bir haftada yüzde 18 azaldı. Ancak aşılama ve doğal enfeksiyonla elde edilen bağışıklık da her geçen gün düşüyor. Türkiye'de dördüncü doz aşısını olanların sayısı 12 milyonun altında. Sonbaharla birlikte yeni bir dalga beklendiğine dikkat çeken uzmanlara göre aşılama hızlanmalı. Haber: Pınar İlik Üçer

Haberler / Dünya Haberleri / Çin'de Solunabilir Covid-19 Aşısı Uygulanmaya Başladı

Çin'de solunabilir Covid-19 aşısı uygulanmaya başladı

Çin'de solunum yoluyla insan vücuduna nüfuz edebilen Covid-19 aşısının yaygın kullanımına başlandı. Convidecia Air adlı aşığı, yalnızca iki doz aşı yaptırmış kişiler yaptırabiliyor.

Doktorlarda aşı karşıtlığı: TTB, 20'den fazla doktorla ilgili disiplin süreci başlattı

TTB, aşı karşıtı açıklamalar yapan 20'den fazla doktorla ilgili disiplin süreci başlattı. Prof. Dr. Berna Arda, tıp doktorlarının bilim karşıtlığının etik değerlere aykırı bir tutum olduğunu söyledi.

Japonya'daki Moderna aşılarında 'siyah parçacıklar' bulunduğu açıklandı

ABD'li ilaç firması Moderna tarafından geliştirilen Covid-19 aşılarında yabancı madde bulunması üzerine aşılarda kullanılmaması için askıya alan Japonya'da bu kez bir aşı tüpünde tanımlanamayan 'siyah parçacıklar' tespit edildiği duyuruldu. Son gelişme üzerine

Anasayfa > Türkiye Haberleri

"Afrika aşılanmadan pandemi bitmez"

01.12.2021 - 12:04 Güncellenme Tarihi 01.12.2021 - 12:04

Anasayfa > Türkiye Haberleri

Koronavirüse de iklim değişikliğine de inanmıyorlar

11.10.2021 - 10:35 Güncellenme Tarihi 11.10.2021 - 10:35

Anasayfa > Türkiye Haberleri

Gençler için yeni aşı stratejisi: Tek doz yeterli!

08.10.2021 - 11:59 Güncellenme Tarihi 08.10.2021 - 11:59

Anasayfa > Türkiye Haberleri

'Kokteyl aşı' insan deneylerine hazır

29.09.2021 - 10:18 Güncellenme Tarihi 29.09.2021 - 10:18

A+

A-

Google News

Anasayfa > Türkiye Haberleri

Aşılarını olan 108 yaşındaki hasta, koronavirüsü yendi

03.09.2021 - 11:33 Güncellenme Tarihi 03.09.2021 - 12:24

A+

A-

Google News

FLIPBOARD

Anasayfa > Türkiye Haberleri

Maske takılmıyor, mesafe kuralına uyan yok: Bayramdan sonra vakalar pik yapacak

Kaynak: DHA 12.07.2021 - 10:39 Güncellenme Tarihi 12.07.2021 - 10:39

A+

A-

Google News

FLIPBOARD

Anasayfa > Türkiye Haberleri

'Ağustos ayında toplumsal bağışıklığa ulaşabiliriz'

29.05.2021 - 10:13 Güncellenme Tarihi 29.05.2021 - 10:13

A+

A-

Google News

FLIPBOARD

Anasayfa > Türkiye Haberleri

Aşı olanlar maske takmaya devam edecek mi?

09.12.2020 - 12:50 Güncellenme Tarihi 09.12.2020 - 12:50

A+

A-

Google News

FLIPBOARD

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * Sunum kapsamında “aşılama” konusunda haber medyasında yer alan içeriklerin analiz edildiği bir çalışma gerçekleştirilmiştir.
- * Çalışmada, ana akım haber medyasında yer alan NTV ve CNN Türk televizyon kanallarının İnternet haber siteleri olan “ntv.com.tr” ve “cnnturk.com”da “aşılama” konusuyla ilgili yapılan haberler incelenmiştir.
- * 1 Eylül 2024 tarihi itibarıyla “aşılama” çalışmalarıyla ilgili “ntv.com.tr”de 73, “cnnturk.com”da 186 haber tespit edilmiştir.

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * “ntv.com.tr”de yer alan haberlerin 28 Temmuz 2021 ile 01 Eylül 2024 tarihleri arasında kullanıldığı görülmektedir.
- * İçerik analizi yönteminin kullanıldığı çalışmada; “haber içeriği ve konusu”, “haber aktörleri”, “haber kaynağı” ve “haber kategorisi” değişkenleri bağlamında nicel veriler elde edilmiştir.

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * Bu bağlamda “haber içeriği ve konusu” değişkeni incelendiğinde;
- * Türkiye’deki aşılama programına ilişkin öneriler, aşılama oranları ve alınan önlemlerle ilgili 17 haber, dünyada aşılama programına ilişkin öneriler ve alınan önlemlerle ilgili 12 haber , Gazze’de çocuk felci aşılama çalışmalarıyla ilgili 9 haber, şap hastalığına karşı aşılama ve karantinayla ilgili 9 haber, kızamık hastalığı ve aşılama ile ilgili 5 haber, sahipsiz hayvanları aşılama ve kuduz aşılmasıyla ilgili 3 haber, Covid-19 Eris varyantı toplu aşılama konusunda 3 haber, M çiçeği virüsüyle ilgili 2 haber, aşılama ve kapanma konusuyla ilgili 2 haber, aşı karşıtlığıyla ilgili 2 haber, şarbon aşılması, rahim ağzı kanseri aşılması, Covid-19 pandemisi nedeniyle yaşanan ölümler, aşılama da yaşanan düşüş, TURKOVAC aşı çalışmaları, Moderna aşısıyla ilgili olarak birer haber tespit edilmiştir. Diğer üç haberin konusunu ise koalalara yönelik Avustralya’da uygulanan aşılama ile hamilelik ve tüp bebekle ilgili aşılama konuları oluşturmaktadır.

Tablo 1. Haberin İçeriği ve Konusu

Haberin İçeriği ve Konusu (ntv.com.tr)	Haber Sayısı
Türkiye'deki aşılama programına ilişkin öneriler, koronavirüs aşılama oranları ve alınan önlemler	17
Dünyada aşılama programına ilişkin öneriler ve koronavirüse yönelik alınan önlemler	12
Gazze'de çocuk felci aşılama çalışmaları	9
Şap hastalığına karşı aşılama	9
Kızamık hastalığı ve aşılama çalışmaları	5
Sahipsiz hayvanları aşılama ve kuduz aşılması	3
Covid-19 Eris varyantı toplu aşılama	3
M çiçeği virüsü	2
Koronavirüs nedeniyle kapanma konusu	2
Aşı karşıtlığı	2
Diğer	9
TOPLAM	73

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * “Haberin aktörleri” değişkeni incelendiğinde;
- * Dünya Sağlık Örgütü’nün (WHO) 14, sağlıkla ilgili kurum, dernek ve birliklerin yetkililerinin 7, vali ve belediye başkanlarının 7, dünyadaki bilim insanları ve sağlık kurumları yetkililerinin 7, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’nın 6, İl ve İlçe Sağlık Müdürlüğü yetkililerinin 5, Birleşmiş Milletler’in 4, İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü yetkililerinin 4, Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu üyelerinin 4, Tarım ve Orman Bakanlığı’nın 3, Türkiye’de aşı çalışmalarını yürüten doktor ve bilim insanlarının 3, başhekim ve öğretim üyesi olan doktorların 2, Filistin Sağlık Bakanlığı yetkililerinin 2 kez haber içeriklerinde “haber aktörü” olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu arada İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Avrupa Birliği yetkilileri, YÖK Başkanı ve ABD Başkanı Biden’in, bir kadın doğum ve tüp bebek uzmanının birer kez ilgili haberlerde yer bulduğu belirlenmiştir. Aşı olan ve aşı olunmasını öneren vatandaşlara ilişkin 3 haber de dikkat çekmektedir.

Tablo 2. Haberin Aktörleri

Haberin Aktörleri (ntv.com.tr)	Haber Sayısı
Dünya Sağlık Örgütü (WHO)	14
Sağlıkla ilgili kurum/derneklerin yetkilileri	7
Vali ve belediye başkanları	7
Dünyadaki bilim insanları ve sağlık kurumları yetkilileri	7
Sağlık Bakanı Fahrettin Koca	6
İl ve İlçe Sağlık Müdürlüğü yetkilileri	5
Birleşmiş Milletler (BM) yetkilileri	4
İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü yetkilileri	4
Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu üyeleri	4
Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilileri	3
Türkiye’de aşı çalışmalarıyla ilgili doktor ve bilim insanları	3
Başhekim ve öğretim üyesi doktorlar	2
Filistin Sağlık Bakanlığı yetkilileri	2
Diğer	9

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * “Haberin kaynağı” değişkeni incelendiğinde, haberlerde Anadolu Ajansı’ndan (AA) 39, ntv.com.tr ve NTV’den 18, Demirören Haber Ajansı’ndan (DHA) 11, İhlas Haber Ajansı’ndan (İHA) 6, Associated Press (AP) haber ajansından 2, Reuters haber ajansından ve DW Türkçe’den 1’er kez yararlanıldığı görülmektedir.

Tablo 3. Haberin Kaynağı

Haberin Kaynağı (ntv.com.tr)	Haber Sayısı
Anadolu Ajansı (AA)	39
Ntv.com.tr ve NTV	18
Demirören Haber Ajansı (DHA)	11
İhlas Haber Ajansı (İHA)	6
Associated Press (AP)	2
Reuters	1
DW Türkçe	1

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * Haberin kategorisi” değişkeni ele alındığında, “Türkiye” kategorisinde 23, “Dünya” kategorisinde 20, “Sağlık” kategorisinde 19, “Yerel” kategorisinde 6, “N-Life Sağlıklı Yaşam” kategorisinde 2, “Eğitim”, “Teknoloji” ve “NTV Para” kategorilerinde ise birer habere yer verildiği belirlenmiştir.

Tablo 4. Haberin Kategorisi

Haberin Kategorisi (ntv.com.tr)	Haber Sayısı
Türkiye	23
Dünya	20
Sağlık	19
Yerel	6
N-Life Sağlıklı Yaşam	2
Eğitim	1
Teknoloji	1
NTV Para	1
TOPLAM	73

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * “cnnturk.com”da yer alan haberlerin 15 Mayıs 2015 ile 31 Ağustos 2024 tarihleri arasında kullandığı görülmektedir.
- * İçerik analizi yönteminin kullanıldığı çalışmada; “haber içeriği ve konusu”, “haber aktörleri”, “haber kaynağı” ve “haber kategorisi” değişkenleri bağlamında nicel veriler elde edilmiştir.

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * Bu bağlamda “haber içeriği ve konusu” değişkeni incelendiğinde;
- * Türkiye’deki Covid-19 pandemisine yönelik aşılama programına ilişkin öneriler, aşılama oranları ve alınan önlemlerle ilgili 124 haber, dünyada aşılama programına ilişkin öneriler, aşılama oranları ve alınan önlemlerle ilgili 21 haber, aşı karşıtlığı ve dünyadaki aşı adaletsizliğine yönelik 10 haber, Covid-19’a karşı kullanılan aşularla ilgili 4 haber, pandemiye yönelik yasaklar ve vaka artışı korkusuna yönelik 4 haber, Turkovac aşısına yönelik 3 haber, aşılamanın önemiyle ilgili 2 haber, hayvan hastalıkları ve aşılmasıyla ilgili ise 2 haber belirlenmiştir.

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * Bu haberlerin yanı sıra tüp bebek tedavisi için aşılanmanın önemiyle ilgili 6 haber ve şap varyantı aşılması, şarbon karantinası ve aşılması, tetanos aşılması, Gazze’de çocuk felci aşılması, rahim ağzı kanseri aşılması, küresel aşı eşitsizliği, aşı olmayan bir hastanın ölümü, Covid virüsünü yenen aşıli hasta, dünyada yanlış insanların aşılınması, alerji tedavisinde aşının önemiyle ilgili birer haber tespit edilmiştir.

Tablo 5. Haberin İçeriği ve Konusu

Haberin İçeriği ve Konusu (cnnturk.com)	Haber Sayısı
Türkiye'deki aşılama programına ilişkin öneriler, koronavirüs aşılama oranları ve alınan önlemler	124
Dünyada aşılama programına ilişkin öneriler ve koronavirüse yönelik alınan önlemler	21
Aşı karşıtlığı ve aşı adaletsizliği	10
Covid-19'a karşı kullanılan aşılar	4
Pandemiye yönelik yasaklar ve vaka artışı korkusu	4
Turkovac Aşısı	3
Covid-19'a karşı aşılanmanın önemi	2
Hayvan hastalıkları ve aşılması	2
Tüp bebek tedavisi için aşılanmanın önemi	6
Diğer	10
TOPLAM	186

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * “Haberin aktörleri” değişkeni incelendiğinde;
- * Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın 22, başhekim ve enfeksiyon hastalıkları öğretim üyesi olan doktorların 21, diğer uzmanlık alanlarındaki uzman ve öğretim üyesi doktorların 21, Sağlık Bakanlığı yetkililerinin 15, Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim ve Toplum Bilimleri Kurulu üyelerinin 14, yabancı siyaset adamları ve yöneticilerin 12, yabancı bilim insanları ve sağlık kurumları yetkililerinin 12, aşı olan ve aşı olunmasını öneren vatandaşların 11, İl ve İlçe Sağlık Müdürlüğü yetkililerinin 9, vali ve belediye başkanlarının 8, sağlıkla ilgili kurum, dernek ve birliklerin yetkililerinin 7, Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) 4, Milli Eğitim Bakanı'nın 2 kez “haber aktörü” olarak ilgili haberlerde yer aldığı görülmektedir.

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * İl Tarım ve Orman Müdürlüğü yetkililerinin, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'nın, milletvekilinin, YÖK Başkanı'nın, köy muhtarının, hemşirenin, kaymakamın, aşı olmayan Covid-19 hastasının, Türkiye Barolar Birliği'nin (TBB), ilaç şirketi Pfizer'ın sözcüsünün birer kez ve diğer haber aktörlerinin ise 4 kez haber içeriklerinde yer aldığı belirlenmiştir.

Tablo 6. Haberin Aktörleri

Haberin Aktörleri (cnnturk.com)	Haber Sayısı
Sağlık Bakanı Fahrettin Koca	22
Başhekim ve enfeksiyon hastalıkları öğretim üyesi doktorlar	21
Diğer uzmanlık alanlarındaki uzman ve öğretim üyesi doktorlar	21
Sağlık Bakanlığı yetkilileri	15
Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu üyeleri	14
Yabancı siyaset adamları ve yöneticileri	12
Yabancı bilim insanları ve sağlık kurumları yetkilileri	12
Aşı olan ve aşı olunmasını öneren vatandaşlar	11
İl ve İlçe Sağlık Müdürlüğü yetkilileri	9
Vali ve belediye başkanları	8
Sağlıkla ilgili kurum, dernek ve birliklerin yetkilileri	7
Dünya Sağlık Örgütü (WHO)	4
Milli Eğitim Bakanı	2
Diğer	14

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * “Haberin kaynağı” değişkeni incelendiğinde, haberlerde Demirören Haber Ajansı’ndan (DHA) 69, Anadolu Ajansı’ndan (AA) 20, CNNTurk.com ve CNN Türk’ten 8, İhlas Haber Ajansı’ndan (İHA) 7, BBC Türkçe’den 5, Hürriyet Gazetesi’nden 4, Euronews’ten 3, TRT Haber’den 3, Sabah Gazetesi’nden 2, ntv.com.tr ve NTV’den 2, Washington Post Gazetesi’nden 1 ve Milliyet Gazetesi’nden 1’er yararlanıldığı görülmektedir.

Tablo 7. Haberin Kaynağı

Haberin Kaynağı (cnnturk.com)	Haber Sayısı
Demirören Haber Ajansı (DHA)	69
Anadolu Ajansı (AA)	20
CNNTurk.com ve CNN Türk	8
İhlas Haber Ajansı (İHA)	7
BBC Türkçe	5
Hürriyet Gazetesi	4
Euronews	3
TRT Haber	3
Sabah Gazetesi	2
ntv.com.tr ve NTV	2
Washington Post Gazetesi	1
Milliyet Gazetesi	1

“Aşılama” Konusundaki Haber İçeriklerinin Analizi

- * “Haberin kategorisi” değişkeni ele alındığında, “Türkiye” kategorisinde 146, “Dünya” kategorisinde 26, “Sağlık” kategorisinde 11, “Spor” kategorisinde 2, “Yaşam” kategorisinde ise 1 habere yer verildiği görülmektedir.

Tablo 8. Haberin Kategorisi

Haberin Kategorisi (cnnturk.com)	Haber Sayısı
Türkiye	146
Dünya	26
Sağlık	11
Spor	2
Yaşam	1
TOPLAM	186

Sonuç ve Öneriler

- * İki internet sitesinde de özellikle Covid-19 pandemisiyle ilgili haberlerde Türkiye’de ve dünyadaki aşılama çalışmalarına yönelik haberlerin ön plana çıktığı görülmektedir.
- * Haber içerikleri değerlendirildiğinde, aşılama konusuyla ilgili bilgilendirici ve kamuoyunu uyarıcı nitelikte haberlere yer verildiği dikkat çekmektedir.
- * Bunun yanı sıra aşılama konusuyla ilgili az sayıda da olsa aşı kararsızlığına yol açabilecek haber içeriklerinin yer aldığı görülmektedir.
- * Aşılama konusunda haber aktörlerinin ise kişi ve kurumlar açısından çeşitlilik gösterdiği görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

- * Haber kaynağı kullanımında ise çoğunlukla ulusal haber ajansları ve iki internet sitesinin kendi haber merkezinden yararlandığı tespit edilmiştir.
- * Bilim iletişimi açısından değerlendirildiğinde sağlık habercilerinin açık, anlaşılır ve kamuoyunu bilgilendirici nitelikte haber üretimi gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır.
- * Haberlerin okuyuculara, habere konu olan kişi veya kurumlara zarar verici nitelikte olmaması, Hipokrat yeminindeki “önce zarar verme” ilkesine uygun olması önem taşımaktadır.

Sonuç ve Öneriler

- * Sağlık haberlerinde kullanılan dilin sade ve anlaşılır olması, tıbbi terminolojilerin kamuoyunun anlayabileceği bir şekilde sunulması gerekmektedir.
- * Haberin güvenilirliği açısından, muhabirin bilgi ve haber kaynaklarını ilgili konuyla ilgili çalışmaları olan yetkin bilim insanlarından seçmesi önem taşımaktadır.
- * Haberde, özellikle haber başlıklarında sansasyonel içeriklere; panik unsurlarına, spekülatif nitelikte bilgilere yer verilmemelidir. Haber başlığının haberin gerçek içeriğini yansıtmaya özen gösterilmelidir.

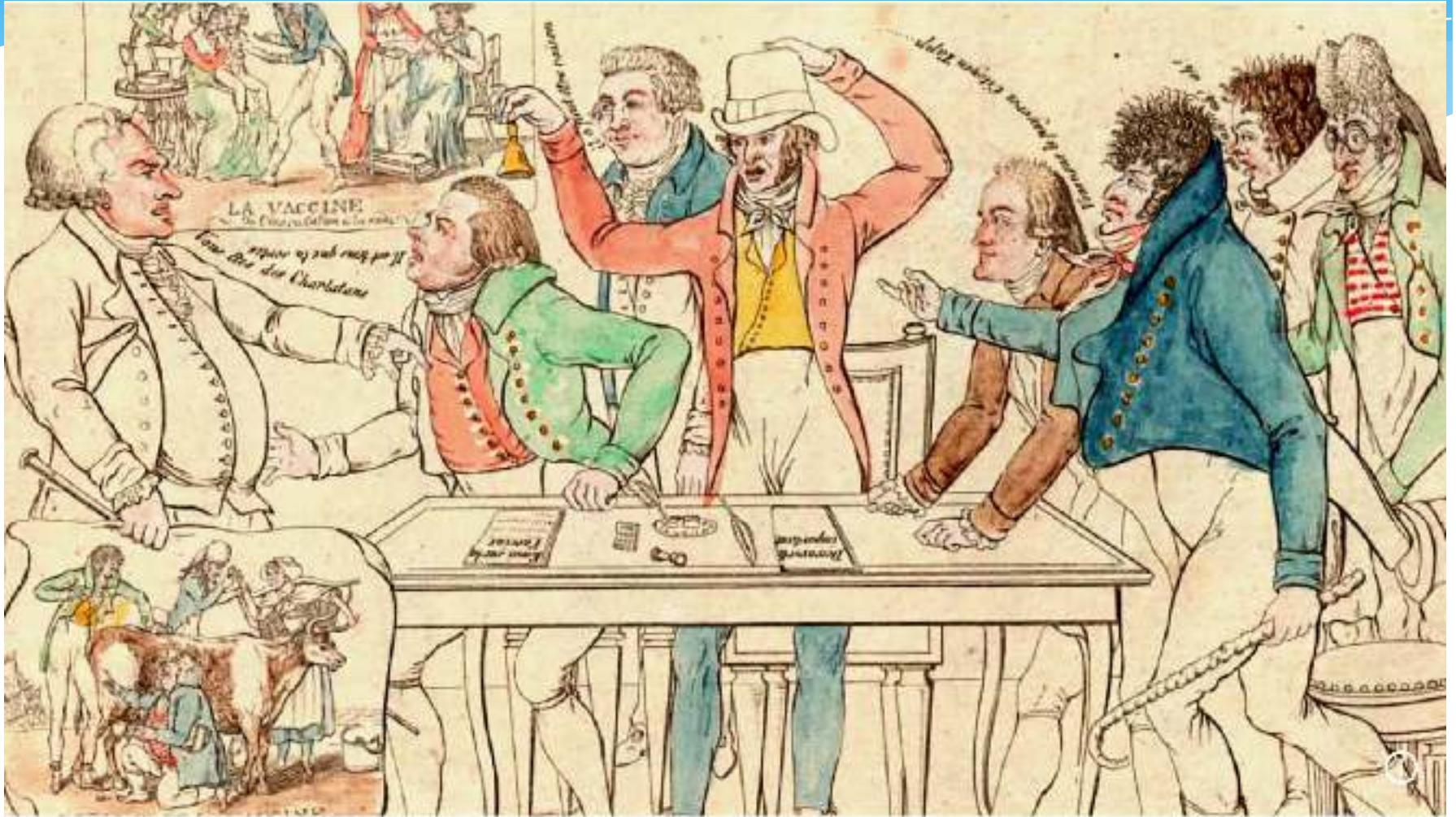
Sonuç ve Öneriler

- * Bilimsel anlamda etkisi kanıtlanmamış tedavi yöntemleri, ilaç ve aşı vb. konulardaki sağlık haberleri kamuoyunu yanıltıcı ve umut verici bir şekilde sunulmamalıdır.
- * Medya kuruluşları kamuoyunun farkındalığını ve bilgi düzeyini artıracak sağlık haberlerine daha fazla yer vermelidirler.
- * Sağlık muhabirlerine ve sağlık çalışanlarına verilecek meslek içi eğitimler aracılığıyla habercilerin ve doktorların “aynı dili” konuşmaları sağlanarak kamuoyuna daha doğru, açıklayıcı ve bilgilendirici içeriklerin yansıtılması mümkün hale gelebilir.

Yararlanılan Kaynaklar

- * Ayşe Ceyda Ilgaz Büyükbaykal, Gazetecilik Türleri Ders Notu, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Gazetecilik Lisans Programı.
- * Şebnem Özdemir ve Dilara Nergishan Koçer, “21. Yüzyılda Türkiye’nin Bilim İletişimi Uygulamaları Üzerine Bir Çalışma”, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2020; 18 (Özel Sayı); 373-392.
- * Ntv.com.tr
- * Cnnturk.com
- * tr.euronews.com

Edward Jenner ve çiçek aşısı karşıtlığı

1802'de yayınlanan karikatür, Jenner'in kendilerine inek boynuzu büyütmesinden korkan hastaları aşıyor - Library of Congress/

TEŞEKKÜRLER